

17 dec 2021 -13:44

Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders

Van 17 december 2021 tot en met 14 februari 2022 organiseert de FOD Volksgezondheid een openbare raadpleging over het voorontwerp van het Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders (NAPED). Dit plan moet de gezondheid en het milieu beter beschermen tegen deze groep van chemische stoffen die de werking van onze hormonen verstoren. De Belgische bevolking zal gedurende 60 dagen de kans krijgen om haar mening te geven over de 18 voorgestelde acties.

Hormoonverstoorders: een gezondheids- en milieukwestie

De productie van chemische stoffen stijgt sinds de jaren 2000, met als gevolg ook een toenemende blootstelling aan hormoonverstoorders (HV). Deze stoffen kunnen voorkomen in heel wat consumptieproducten: van voeding tot bouwmaterialen, cosmetica, textiel, elektronische apparaten en speelgoed. Sommige daarvan zijn al grondig onderzocht, zoals bisfenol A, dat werd gebruikt in babyflesjes (harde kunststoffen) of parabenen die worden gebruikt als bewaarmiddel in cosmetica.

Een hormoonverstoorder is een niet door het menselijk lichaam geproduceerde chemische stof die de werking van het hormonaal systeem verstoort en schadelijke gevolgen heeft voor de gezondheid, soms gedurende verschillende generaties. Hormonen spelen een sleutelrol in tal van biologische of fysiologische functies. Ze regelen onze groei, de ontwikkeling van geslachtskenmerken, onze voortplanting en hebben een impact op onze slaap, honger en stemming.

Blootstelling aan hormoonverstoorders verhoogt bij de mens het risico op het ontstaan van stoornissen van het voortplantingsstelsel (bv cryptorchisme: de testikels dalen niet goed in). HV zijn ook in verband gebracht met de toename van onvruchtbaarheid, groei problemen, vroegtijdige puberteit, ontwikkelingsstoornissen (autisme, hyperactiviteit, enz.), genitale misvormingen, kankers, verminderd IQ, zwaarlijvigheid, diabetes, neurodegeneratieve ziekten, enz. Een verstoring van het hormonaal systeem kan in het bijzonder in bepaalde periodes van de ontwikkeling onomkeerbare gevolgen hebben (bv tijdens de vorming van de geslachtsorganen of vitale functies). Dat is de reden waarom kinderen van embryo tot tiener er bijzonder gevoelig voor zijn.

Daarnaast kunnen HV het hormonaal systeem van diersoorten verstoren. Bij bepaalde populaties kan dit leiden tot vervrouwelijking van de mannetjes, onvolledige ontwikkeling van de geslachtsorganen, misvormingen, embryonale sterfte, enz. Ze kunnen ook de bodem verontreinigen als ze aanwezig zijn in pesticiden, meststoffen of neerslag van luchtverontreinigende stoffen. Tenslotte kunnen zij ook het water verontreinigen onder meer via koolwaterstoffen, herbiciden of insecticiden. Door de mogelijke aanwezigheid van residuen van zware metalen of pesticiden in vlees, vis, granen, fruit of groenten kunnen HV ook via de consumptie van levensmiddelen onze blootstelling verhogen.

Nationaal actieplan (NAPED)

Stoffen met hormoonverstorende eigenschappen zijn een ernstige bekommernis geworden voor politici, wetenschappers en de samenleving. Daarom heeft België nu een nationaal actieplan opgesteld om de impact van hormoonverstoorders op het milieu en onze gezondheid te beperken.

Dit eerste nationaal actieplan voor hormoonverstoorders (NAPED) vindt zijn oorsprong in het

Informatierapport over hormoonverstoorders waarover de Belgische Senaat in 2018 heeft gestemd. De prioriteiten en de verschillende acties zijn vastgesteld tijdens overlegvergaderingen met verschillende partners uit industriële federaties, ngo's, ziekenfondsen, maatschappelijke verenigingen, de medische wereld, wetenschappers en verschillende overheden op federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau.

Het NAPED werkt rond drie prioritaire pijlers: preventie, reglementering en wetenschappelijk onderzoek.

De dimensie "preventie" omvat verschillende acties om de overheid, de politiek, de bevolking en de bedrijfswereld te informeren en bewust te maken van het belang van dit thema. Het aspect "reglementering" groepeerde de acties die het wettelijk kader versterken om hormoonverstoorders beter uit ons leven te bannen en kwetsbare bevolkingsgroepen beter te beschermen. De oriëntatie "onderzoek" omvat diverse acties om de studies over hormoonverstoorders verder te zetten, deze te inventariseren en de ontwikkeling te bevorderen van nieuwe, op Europees niveau geharmoniseerde methoden voor de identificatie van deze stoffen.

De mening van de bevolking telt!

De openbare raadpleging over het voorontwerp van NAPED zal van 17 december 2021 tot 14 februari 2022 plaatsvinden. Iedere burger zal dus zijn mening kunnen geven over de prioriteiten en de middelen die worden vastgesteld om een antwoord te bieden op de maatschappelijke uitdagingen waarvoor de HV ons stellen. Na afloop van de openbare raadpleging zal het plan aan de hand van de gemaakte opmerkingen worden aangepast. Deze versie zal vervolgens in het eerste kwartaal van 2022 ter validering worden voorgelegd aan de HV-werkgroep van de nationale cel Milieu-Gezondheid en de ministers.

U kunt het plan raadplegen en uw commentaren [hier](#) meedelen.

Voor meer info: [Hormoonverstoorders](#) | [FOD Volksgezondheid \(belgium.be\)](#)

Zie ook

- De website van het NEHAP: <https://www.leefmilieu-gezondheid.be/nl/welkom-bij-nehap-belgie>
- De Europese verordening over chemische stoffen: [Reach - REACH \(reachinbelgium.be\)](#)
- Lijst van hormoonverstoorders: [Endocrine Disruptor List \(edlists.org\)](#) (platform dat door 6 Europese landen, waaronder België, wordt onderhouden)

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Galileelaan 5 bus 2

1210 Brussel

België

+32 2 524 97 97

<http://www.health.belgium.be>

Wendy Lee

Woordvoester (NL)

+32 2 524 91 69

+32 477 98 01 02

wendy.lee@health.fgov.be

Vinciane Charlier

Woordvoester (FR)

+32 475 93 92 71

+32 2 524 99 21

vinciane.charlier@health.fgov.be